

Geachte leden van de raad,

Op 19 september jl. bent u in gesprek geweest met de directeur van Bevrijdingsfestival Groningen, Ebel Jan van Dijk. Daarna, op 6 oktober jl., heeft Dhr. van Dijk een gesprek gevoerd met de verantwoordelijk wethouder evenementen Molema.

Afgelopen maandag ontvingen wij een brief van de Stichting Bevrijdingsfestival Groningen waarin zij een aantal verzoeken doet. In de collegevergadering van afgelopen dinsdag (8 november) is deze brief gedeeld, waarna afgesproken is deze brief via de dagmail met u te delen. Ondertussen wordt er gewerkt aan een advies waarin de voor- en nadelen van de verschillende varianten nader uitgewerkt zijn. Vervolgens komt ons college met een advies richting uw raad. Van belang is dat de Stichting Bevrijdingsfestival Groningen voor het eind van het jaar duidelijkheid krijgt.

Met vriendelijke groet,
Wethouder Molema

College van B&W Gemeente Groningen

Grote Markt 1
9712 HN Groningen

Groningen, 6 november 2022

Kenmerk: Brief Bevrijdingsfestival Groningen aan het college van B&W van de gemeente Groningen.

Bevrijdingsfestival Groningen, de plannen, de pilot en hoe nu verder....?

Geacht College van Burgemeester en wethouders van de Gemeente Groningen,

Met deze notitie willen wij samen met onze partners, Gemeente Groningen, Provincie Groningen en Nationaal Comité, bereiken dat er een aantal essentiële beslissingen worden genomen en keuzes worden gemaakt om de toekomst van het Bevrijdingsfestival Groningen (BFG) veilig te stellen.

Ter inleiding

Op 5 mei vieren we de bevrijding van Nederland en het feit dat we sindsdien in vrijheid leven. Ook staan we op deze dag stil bij de waarde van vrijheid, democratie, en mensenrechten.

Ieder jaar bezoeken ruim een miljoen mensen, grotendeels jongeren tussen de 14 en 30 jaar, de programma's op de 14 bevrijdingsfestivals in NL: van Vrijheidscolleges tot inhoudelijke programma onderdelen waarin bezoekers met elkaar in gesprek gaan. En van optredens van de Ambassadeurs van de Vrijheid tot de optredens van de vele andere artiesten.

Dat het vieren van onze vrijheid belangrijk en niet vanzelfsprekend is, moge overduidelijk zijn. Maar, hoe kunnen we dat op een inhoudelijke en laagdrempelige manier doen? Hoe combineren we het vieren van de vrijheid met kennisoverdracht? En hoe brengen we dat bij een groot publiek - en specifiek jongeren - onder de aandacht? Hoe zorgen we ervoor dat we het historisch perspectief plaatsen in de huidige tijdgeest aansluitend bij de actualiteit? En hoe zorgen we voor voldoende aandacht voor thema's als diversiteit, inclusiviteit en menselijkheid? Belangrijke vragen en aandachtspunten die ieder jaar onze aandacht vragen.

In Groningen vieren wij Bevrijdingsfestival op de drafbaan en (indien mogelijk) in het stadspark. Met vele tienduizenden komen generaties samen om bewust en soms terloops kennis te nemen van het jaarthema en om de vrijheid te vieren. Bevrijdingsfestival Groningen heeft een vaste plek op de evenementen agenda van vele Groningers. Het is de plek waar jongelui op een veilige manier voor de eerste keer kennismaken met een festival en waar ouders met kinderen op ontspannen wijze samen kunnen proosten en het leven kunnen vieren.

Bevrijdingsfestival Groningen heeft door haar unieke en specifieke karakter alle potentie om verschillende generaties en doelgroepen te bereiken uit stad en ommeland.

Deze wens en ambitie brengen een grote productionele en inhoudelijke verantwoordelijkheid met zich mee. En daar zijn we samen verantwoordelijk voor. Daarom deze notitie!

Onze ambitie

BFG is niet zomaar een festival, maar eentje met een duidelijke boodschap. Een boodschap die elk jaar belangrijker wordt. Naast een sterke en brede muziekprogrammering biedt het festival een divers inhoudelijk programma met onder andere de Vrijheidscolleges, de vrijheidsmaaltijd, samenwerkingen met verschillende NGO's en kunst- en cultuurinstellingen. In aanloop naar 5 mei initieert BFG activiteiten en werkt samen met diverse instellingen op gebied van educatie, vanzelfsprekend altijd met het onderwerp vrijheid. De inhoud is voor ons belangrijk en het jaarthema: "leven met oorlog" is hiervoor leidend.

Nu de laatste ooggetuigen van WOII wegvallen en we in Europa in een tijd van oorlog leven is onze opgave misschien wel urgenter en actueler dan ooit tevoren. De komende jaren zullen we ons nog meer gaan inzetten voor onze inhoudelijke boodschap, samen met onze landelijke partner Comité 4 en 5 mei en met regionale en lokale partners en vanzelfsprekend met alle inwoners van Stad en provincie Groningen.

Wij zien het als onze opdracht om een bevrijdingsfestival te organiseren dat (gratis), laagdrempelig en eigentijdse is, gericht op een breed publiek met een accent op jongeren in de leeftijd tussen 16 en 35 jaar. De programmering bestaat uit een breed aanbod van activiteiten; muziek en diverse inhoudelijke projecten rond de vrijheid thema's. BFG is een zelfstandig festival met een maatschappelijk profiel en werkt samen met haar partners aan gemeenschappelijke en inhoudelijke projecten.

Onze ambitie voor de komende jaren

BFG wil zich de komende jaren (2023 - 2025) sterker profileren als hét innovatieve platform / festival voor het betekenisvol vieren van de vrijheid in stad en ommeland. Daarbij stellen wij ons ten doel op meerdere momenten door het jaar heen mensen te bereiken en hen kennis te laten nemen van de betekenis van vrijheid. Hierbij zullen we ons richten op het organiseren van activiteiten zoals scholenprojecten, vrijheidscolleges, met als absoluut hoogtepunt het Bevrijdingsfestival op 5 mei. Het streven is om het festival te laten groeien naar 100.000+ bezoekers op jaarbasis in 2025. Met belangrijke voorwaarde dat deze groei een financieel gezond, duurzaam en veilig karakter moet hebben.

De doelstellingen van BFG zijn:

- Jaarlijks op 5 mei de bevrijding en de thematiek rondom vrijheid herdenken en vieren, met als speerpunt het betrekken van jongeren;
- Inhoud geven aan het centrale thema van het Nationaal Comité 4 en 5 mei:
"vrijheid deel je met elkaar"
- Een belangwekkend podium bieden voor opkomend cultureel talent Noord NL i.s.w. Hit The North;
- Muziekstijlen en activiteiten vanuit diverse culturele achtergronden presenteren;
- Een financieel gezonde organisatie zijn met focus op kostenbeheersing, een stevig eigen vermogen, maximale fondsenwerving en een breder netwerk ten behoeve van het aantrekken van sponsors & vrienden;

Onze verantwoordelijkheid:

- Een goed georganiseerd en veilig geproduceerd evenement voor alle leeftijden;
- Het initiëren en organiseren van inhoudelijke activiteiten en projecten;
- Het samenwerken met regionale en landelijke partners;
- Een duidelijke focus op het thema duurzaamheid;
- Zorgdragen voor een gezonde bedrijfsvoering, financieel fundament en goed opdrachtgeverschap;
- Het werken binnen een realistische en correcte begroting en het jaarlijks publiceren van ons jaarverslag aan onze partners en op onze website.

Unique Selling Point van BFG:

1. Laagdrempelig en gratis toegankelijk
2. Een festival voor alle generaties.
3. Naast een sterke muziek programmering ook veel aandacht voor de maatschappelijke opgave en inhoudelijke projecten.

En ook uniek en misschien wel belangrijk om te benoemen is het feit dat BFG de enige Groningse partij is die in deze omvang produceert op de het evenemententerrein de drafbaan.

Fasering plan voor de komende jaren

2023

- Drafbaan + klein gedeelte Stadspark
- 80.000 bezoekers
- 3 podia op de drafbaan + 2 podia in het Stadspark
- Grote vrijheidsmarkt met NGO's, marktkramen en activatie
- Gratis toegankelijk
- Goed en veilig geproduceerd
- Een aantal inhoudelijke projecten in aanloop naar het festival
- Vrijheidsmaaltijd als onderdeel van het festival
- Kwalitatieve groei van inhoudelijke projecten.
- Innovatieve manieren van aandacht en activatie voor het thema.

2024

- Drafbaan + gedeelte Stadspark
- 90.000 bezoekers
- 3 podia op de drafbaan + 3 podia in het Stadspark
- Grote vrijheidsmarkt met NGO's, marktkramen en activatie
- Gratis toegankelijk
- Goed en veilig geproduceerd
- Meerdere inhoudelijke projecten in aanloop naar het festival
- Vrijheidsmaaltijd als onderdeel van het festival
- Kwalitatieve groei van inhoudelijke projecten.
- Innovatieve manieren van aandacht en activatie voor het thema.

2025

- Drafbaan + groot gedeelte Stadspark
- 100.000+ bezoekers
- Diverse podia op de drafbaan en in het Stadspark
- Grote vrijheidsmarkt met NGO's, marktkramen en activatie
- Gratis toegankelijk
- Goed en veilig geproduceerd
- Meerdere inhoudelijke projecten in aanloop naar het festival
- Vrijheidsmaaltijd als onderdeel van het festival
- Kwalitatieve groei van inhoudelijke projecten.
- Innovatieve manieren van aandacht en activatie voor het thema.

BFG 2022

Dat BFG2022 een uitdagende editie zou gaan worden, werd al snel duidelijk; de evenementenbranche heeft enorm te lijden van de corona crisis, stijgende inflatie, krapte op de arbeidsmarkt en tekorten aan materialen. Dit is een landelijke tendens gebleken waar alle grootschalige evenementen en festivals dit seizoen mee geconfronteerd werden. Het gevolg was dat festivals in sommige gevallen niet door konden gaan doordat er geen personeel beschikbaar was en dat – in andere gevallen - de prijzen voor toegangskaarten en de consumpties door het dak gingen.

Voor BFG2022 gold dat we geconfronteerd werden met prijsstijgingen van soms wel 30%. Tevens was het de eerste 'open air' editie na twee corona jaren. Lang was onduidelijk in welke vorm het festival neergezet kon worden en op welke wijze de bezoekers toegang tot het festival zouden krijgen, te denken aan testen voor toegang of fieldlab-achtige constructies.

Het belangrijkste dat door dit alles nogmaals pijnlijk kenbaar maakte en bevestigde dat het BFG al jaren een aantal niet te verantwoorden risico's met zich meedraagt. Ter illustratie:

Het rondkrijgen van de begroting is voor ruim 70% (ongeveer €750.000,-) afhankelijk van de horecaomzet. Omdat het BFG in financiële zin, door het vorige bestuur, zo sterk afhankelijk is gemaakt van de horecaomzet, is het o.a. de zon die bepaalt of wij een succesvolle editie hebben geproduceerd of niet. Het wèl of niet schijnen van de zon kan natuurlijk nooit het hoofdcriterium zijn voor een verantwoorde bedrijfsvoering en voor de besteding van gemeenschapsgeld. Zo heeft het koude weer in 2019 geleid tot een tekort van ruim € 300.000,-. Dit heeft onze hele eigen vermogen op gesommeerde + achteraf bijspringen van gemeente en provincie. Bovengenoemde factoren hebben ervoor gezorgd dat wij in Groningen te maken hebben met onevenredig kwetsbaar niet-houdbaar financieel bedrijfsmodel dat gezond cultureel ondernemerschap in de weg staat.

Bovendien is de focus op kwantitatieve groei (van de afgelopen decennia) ten koste gegaan van o.a. de relatie opdrachtgever – opdrachtnemer, waarin de werkomstandigheden van de medewerkers van BFG als sluitpost van de begroting werden gezien. Het moge duidelijk zijn: de omvang van de begroting bepaalt de kwaliteit van het festival. Daarmee doelen we niet alleen op de inhoudelijke, artistieke en culturele kwaliteit van het festival, maar vooral ook op aspecten als veiligheid, toegankelijkheid, goed opdrachtgeverschap en comfort.

Ticketing

Bij de editie van BFG2022 hebben we, o.a. in samenspraak met de gemeente Groningen, besloten tot een pilot met ticketing (à € 5,- per kaartje). Dit heeft zoveel stof doen opwaaien dat hierdoor de focus op het produceren van een kwalitatief goed bevrijdingsfestival dikwijls verschoof naar het doorstaan van de mediastorm.

Door de tegenvallende bezoekersaantallen was een extra eigen inleg vanuit de stichting van €145.000,- (waarna nog een eigen vermogen van afgerond € 100.000,- resteert) noodzakelijk om een sluitende begroting te krijgen.

Ter aanvulling en volledigheid is het goed om te vermelden dat de verschillen tussen de 14 Bevrijdingsfestivals in NL erg groot zijn. Dit varieert van festivals die een hoofdsponsor hebben voor hun MainStage en volledig draaien op vrijwilligers tot festivals die hun horeca verpacht hebben en met veel kleinere budgetten werken. Ook zijn er festivals die veel meer subsidie krijgen van gemeentelijke en of provinciale overheid en derhalve ook meer weerstandsvermogen (mogen) hebben.

We hebben een beknopte uitwerking van deze verschillen bij bijlage 2 toegevoegd.

BFG 2023

Voor de editie 2023 krijgt onze stichting andermaal te maken met toegenomen kosten, inflatie en de consequenties van afnemend consumentenvertrouwen. Als de begroting BFG 2022 voor BFG 2023 al gehandhaafd kan blijven – door stijgende kosten is dat immers maar zeer de vraag – blijft het feit dat BFG, zoals gezegd, voor ruim 70% afhankelijk is van een risicovolle, onbeheersbare factor, namelijk het weer. Bij slecht weer komen er aanzienlijk minder bezoekers en wordt er veel minder geconsumeerd. De impact op de begroting en mate van waarschijnlijkheid dat het slecht weer wordt, is zodanig dat het onverantwoord is om op deze voet door te gaan; dit kan niet van het bestuur en de Raad van Toezicht van de stichting worden verwacht.

We hebben de begroting in bijlage 1 toegevoegd.

Ticketing BFG2023 ?

De ticketing die voor de editie 2022 noodzakelijk was om de begroting sluitend te krijgen, leverde veel kritiek op. Die geluiden zullen bij handhaving anno 2023 niet afnemen. Wij hebben als stichting te horen gekregen dat indien ticketing voor de editie 2023 opnieuw aan de orde is, de gemeentelijke subsidie komt te vervallen.

Van wie en voor wie?

In dit licht dringt de volgende vraag zich op: *Van wie is het Bevrijdingsfestival en voor wie wordt Bevrijdingsfestival Groningen georganiseerd?*

Gevraagde duidelijkheid

Voor de continuïteit van BFG is het van belang om op korte termijn antwoord te krijgen op de volgende vragen:

1. Is de gemeente Groningen bereid om garant te staan voor eventuele financiële tekorten op de begroting van BFG?
2. Mogen wij een weerstandsvermogen opbouwen van 50% van onze totale begroting?
3. Is de gemeente Groningen bereid tot een indexatie en een inflatiecorrectie?
4. Is de gemeente Groningen bereid om de komende jaren als partner van het festival mee te denken en mee te werken om de doelstellingen van de stichting te bereiken?
5. Ziet de gemeente een oplossing voor het begrotingstekort van ruim €200.000,- ?

***Hoogte van garantstelling:**

BFG is alleen op een verantwoorde wijze te organiseren met een garantstelling van onze partners. De hoogte van het garantstelling is afhankelijk van het weer/ de horecaomzet. Als we de begroting van BFG2022 als uitgangspunt nemen, zal de hoogte van de garantstelling bij mooi weer met ticketing ongeveer € 145.000 zijn (dit is de eigen inbreng van de stichting voor de editie van BFG2022) Uitgaande van een gratis editie zou de garantstelling ongeveer € 395.000 (€ 145.000 + € 250.000 (opbrengst van de ticketing bfg22)) zijn. Voor de volledigheid is het goed om te melden dat dit geschatte bedragen zijn en dat bij slecht weer de garantstelling eventueel nog hoger uit zou kunnen vallen en bij mooi weer uiteraard lager. Bij eventuele winst van het festival komt deze uiteraard naar de partners toe en deze zou gereserveerd kunnen worden in het garantiefonds voor de aankomende jaren.

De inrichting van het garantiefonds zou een gezamenlijke inspanning van onze partners kunnen zijn.

Bestuur en Raad van Toezicht zijn van mening dat het Bevrijdingsfestival Groningen een maatschappelijk relevant en belangrijke evenement van grote betekenis is en daarmee door de (Groningse) overheid gefaciliteerd en gefinancierd zou moeten worden. De risico's horen in ieder geval niet bij een stichting, de leveranciers of bestuursleden privé thuis.

Verzoek

Met vertegenwoordigers van de provincie en gemeente Groningen hebben wij de dilemma's rond het Bevrijdingsfestival Groningen meerdere malen en in verschillende samenstellingen besproken in het afgelopen jaar. Wij verzoeken de gemeente dringend om na aanleiding van bovenstaande en met de gevoerde gesprekken in gedachten, opnieuw met ons om de tafel te gaan en de hierboven geformuleerde vragen te beantwoorden. Als organisatie staan wij op een punt waarop harde keuzes gemaakt moeten worden. Indien er geen significante wijzigingen in het inkomstenmodel doorgevoerd kunnen worden, kunnen wij niet doorgaan met het bevrijdingsfestival en was 2022, althans wat ons betreft, de laatste editie van het Bevrijdingsfestival Groningen.

Gelet op de tijd welke zorgvuldige voorbereiding van een bevrijdingsfestival vergt, verzoeken wij u om voor half november het gesprek met ons aan te gaan.

Aanvullend melden wij dat deze brief ook is verzonden naar de gedeputeerde staten van de provincie Groningen en naar het bestuur van het Nationaal Comité.

Wij vernemen gaarne van u.
Met vriendelijke groet,

Ebel Jan van Dijk
Bestuurder-directeur Stichting Vier 5 Mei

Raad van Toezicht Stichting Vier 5 Mei: Anja Aaldering, Marietta Muhonen, Ayhan Tatlicioglu & Wim Entzinger (voorzitter)

Bijlage 1: Begroting BFG 2023

Inkomsten BFG2023	2022	Prognose 2023 (mooi weer scenario)
Subsidie Gemeente Groningen	€ 84.500,00	€ 84.500,00
Subsidie Provincie Groningen	€ 44.500,00	€ 44.500,00
Subsidie V-fonds & BZK	€ 45.000,00	€ 45.000,00
Subsidie SENA	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Subsidie Maaltijdsoep	€ 4.000,00	€ 4.000,00
Fondsen	€ 43.000,00	€ 43.000,00
Sponsors	€ 29.000,00	€ 29.000,00
Inkomsten (food & beverage)	€ 671.964,00	€ 750.000,00
Ticketing	€ 180.000,00	€ 0,00
Eigen vermogen inleg Stichting vier 5 mei	€ 120.000,00	€ 0,00
Totale inkomsten		€ 1.015.000,00
Lasten BFG2023		Prognose 2023
Productie		€ 375.000,00
Techniek		€ 125.000,00
Horeca		€ 225.000,00
Veiligheid		€ 80.000,00
Marketing		€ 15.000,00
Artiesten		€ 100.000,00
Randprogramma		€ 15.000,00
Vergunning en verzekering		€ 20.000,00
Algemene kosten		€ 100.000,00
Personeel & vrijwilligers		€ 150.000,00
Inhoudelijke projecten		€ 50.000,00
Totale kosten		€ 1.255.000,00
Totale inkomsten		€ 1.015.000,00
Totale kosten		€ 1.255.000,00
Te kort		€ 240.000,00

Bijlage 2: De verschillen tussen de 14 festivals in NL

Een quickscan langs alle festivals wijst uit dat alle festivals kampen met financiële zorgen / problemen. In alle gevallen wordt ticketing overwogen om een eventueel tekort op te vangen. Voor 11 van de 14 festivals geldt dat ze in de huidige vorm niet door kunnen gaan. Als er geen indexatie plaats zal vinden dan zullen ze allemaal consequenties moeten verbinden aan de omvang, programmering en productie. De te korten variëren van €1 per bezoeker tot €2,50 per bezoeker en aanvullend geldt voor alle festivals het enorm grote risico van niet beïnvloedbare factoren als zijnde het weer. Bij een aantal festivals staat het voortbestaan van het festival op het spel.

Uit privacy overweging en omdat alle festivals intern hun eigen uitdagingen en lobby hebben is onderstaande geanonimiseerd.

Festival A:

- Is vanuit partnerschap al jaren in gesprek met Gemeente en Provincie om gezonde en financiële kaders rondom het festival te realiseren.
- Heeft momenteel ook een groot (nog niet opgelost) tekort op de begroting.
- Heeft extra subsidie gekregen om het weerstandsvermogen te vergroten.
- Heeft afgelopen jaar goed gedraaid (dit betekent concreet een plus van 3 % op de totale begroting....iets wat procentueel nog steeds zeer minimaal is)

Festival B:

- Heeft haar mainstage gesponsord door een grote partner.
- Werkt in opbouw, afbouw en organisatie samen met een zeer grote groep vrijwilligers die daadwerkelijk 2 weken vakantie opnemen om het festival te bouwen en breken
- Heeft op de begroting van komend jaar een zeer groot financieringstekort en heeft van haar bestuur te horen gekregen dat zij op dit moment geen akkoord krijgen om door te gaan met produceren.

Festival C:

- Heeft een veel kleiner festivalterrein en moet elk jaar mensen teleurstellen omdat het terrein vol is.
- Heeft afgelopen jaar net quitte kunnen draaien, terwijl alle omstandigheden gunstig waren.
- Heeft voor de begroting van 2023 een groot tekort door de stijgende prijzen, heeft te weinig reserve en mag van haar bestuur op dit moment niet door.

Nog twee externe bronnen:

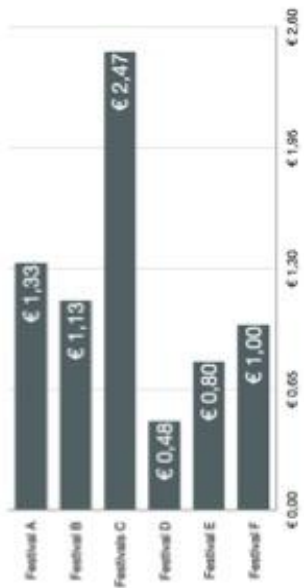
1 - <https://www.gld.nl/nieuws/7797285/mogelijk-einde-bridge-to-liberation-tekort-van-bijna-300000-euro>

Dezelfde problematiek, ander event, dezelfde prijsstijging.

2 - <https://vnpf.nl/content/uploads/2022/10/VNPF-POPPODIA-EN-FESTIVALS-IN-CIJFERS-2021.pdf>

Vooraf in de introductie worden de concrete uitdagingen benoemd.

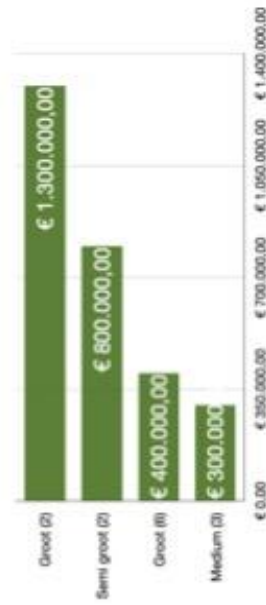
■ Te kort op de begroting 2023 in euro per bezoeker

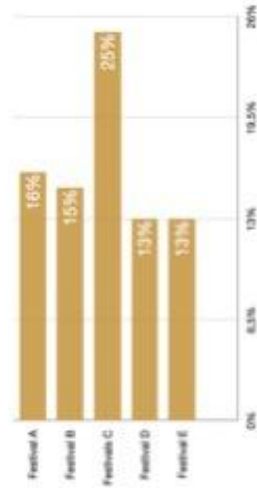
■ 2022
prijsstijging procentueel in vergelijking tot 2019

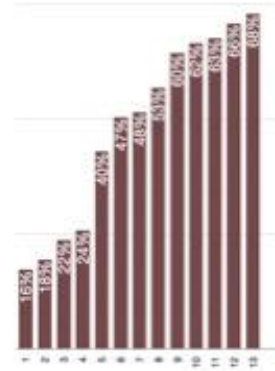
■ Begroting festivals 2023

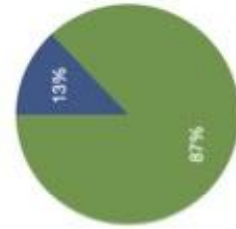
■ Te kort op de begroting 2023

■ Horeca afhankelijkheid 2022 per festival

■ nog te financieren in de begroting voor 2023
■ reeds gefinancierd

Bijlage 3: Alternatieve scenario's

Uiteraard kan het anders. BFG2023 kan op een andere wijze dan BFG2022 (en de voorgaande edities) worden georganiseerd. Maar ook dit vergt keuzes van onze partners. Als alternatieve scenario's noemen wij:

1. BFG2023 in het gehele Stadspark. Wel meer bezoekers. De inkomsten uit ticketing vallen weg. De productionele kosten, programmeringskosten en beveiligingskosten zullen toenemen. De horecaomzet is nog ongewisser (immers zelf mee te nemen). De afhankelijkheid van het weer blijft. Daardoor nog riskanter.
2. BFG2023 op de drafbaan als in 2022, met aanvullend activiteiten in het Stadspark (voor kinderen; dansen bij de bus). Wat meer bezoekers. Beveiligingskosten zullen toenemen. Andere risicofactoren blijven. Als de meerkosten gedekt zijn, even riskant.
3. BFG2023 zonder afhankelijkheid horecaomzet. Aannemelijk is dat de horeca extern verpacht kan worden. Uiteraard zal het risico van het weer dan verdisconteerd worden in de door BFG te realiseren pachtvergoeding. Afgezet tegen de begroting 2022 zal dit naar schatting ruim € 600.000,- schelen. Dit zal grote gevolgen hebben voor de kwaliteit van het festival. Het is zeer de vraag of we dit willen.
4. BFG2023 als feestje (bijvoorbeeld) op de Grote Markt. Bij handhaving van de subsidiebedragen zal dit (wellicht) mogelijk zijn. Het is wel zeer de vraag of dit en passend alternatief voor het Bevrijdingsfestival is.
5. BFG2023 als eerdere jaren in het Stadspark of op de Drafbaan, maar zonder onaanvaardbare financiële risico's. Dit kan alleen als de partners van BFG bereid zijn deze risico's af te dekken. Garantstellingen zijn dan vereist.